

Skatteministeriet
Den

J.nr. 2004-713-0109

Spørgsmål 171-174

Til

Folketingets Skatteudvalg

Hermed fremsendes svar på spørgsmål nr.171-174 af 1. december 2004.
(Alm. del).

Kristian Jensen

/Jesper Skovhus Poulsen

Spørgsmål 171: Ministeren bedes redegøre for, hvor mange af de 300.000 borgere, der i dag personligt henvender sig til kommunerne i forbindelse med inddrivelse og opkrævning, der i fremtiden vil henvende sig hos henholdsvis kommunerne og hos staten?

Svar: Den fremtidige organisering af inddrivelsesopgaven og det fremtidige regelgrundlag har til hensigt at etablere et system, der på afgørende vis ændrer processerne omkring en inddrivelsessag – herunder minimerer behovet for personligt fremmøde.

Efter min opfattelse er det bestemt ikke noget succeskriterium, at et så betydeligt antal borgere – uden at jeg dog kender det eksakte tal – er nødsaget til at være i personlig kontakt ved fremmøde med opkrævnings- og inddrivelsesmyndighederne for at få afklaret og afviklet deres gæld til det offentlige.

En meget væsentlig grund hertil er, at regelgrundlaget og praksis på inddrivelsesområdet er meget kompliceret og uensartet, herunder at der er indlagt vide muligheder for skøn. Det har både Rigsrevisionens og regeringens egne undersøgelser vist. Også Pantefogedforeningen har efterlyst forenklinger, og både SF og Enhedslisten har ud fra en retssikkerhedsmæssig betragtning påpeget behovet for forenklinger.

Det er også derfor regeringen lægger afgørende vægt på, at samlingen af inddrivelsesopgaven i staten skal følges op af forenklinger og harmoniseringer af de bagvedliggende regelsæt. Det gælder ikke mindst de komplicerede regler om betalingsevnevurderinger, som er ressourcekrævende for alle parter, og som ofte nødvendiggør personlig kontakt med skyldneren.

Allerede i lovforslagene om samling af inddrivelsen i staten, som for tiden er i ekstern høring, lægges der op til forenklinger af opkrævningsreglerne på det sociale område i forbindelse med tilbagebetaling af sociale ydelser. Det foreslås således, at fastsætte et skematisk regelsæt, hvorefter tilbagebetalingskravet gennemføres, til afløsning af de nugældende regler, hvor kommunerne først ud fra en betalingsevnevurdering, som omfatter en vurdering af skyldnerens økonomi med udgangspunkt i husstandens indtægter og udgifter, skal fastsætte en afdragsordning, der skal misligholdes for, at der kan blive tale om tvangsinddrivelse.

De skematiske regler tager udgangspunkt i, at der overfor skyldnere, der ikke har formue eller har indkomst på et så lavt niveau, at der ikke er nogen reel betalingsevne, ikke iværksættes opkrævning, før de igen har indkomst eller formue på et niveau, så der foreligger betalingsevne. Det samme princip vil blive foreslået

på inddrivelsesområdet i forbindelse med fastsættelse af betalingsordninger og iværksættelse af lønindeholdelse i det kommende lovforslag om harmonisering, forenkling og objektivisering af reglerne for inddrivelse af gæld til det offentlige, som efter planen fremsættes i februar 2005.

For mig at se er der betydeligt mere perspektiv i at samle kræfterne om at få etableret et fælles forenklet og objektiviseret regelsæt og harmoniseret praksis med henblik på, at borgerne og virksomhederne oplever en ensartet, retssikker og gennemskuelig sagsbehandling på inddrivelsesområdet, der ydermere har som sidegevinst, at navnlig de for alle parter tidskrævende personlige fremmøder kan nedbringes.

Det er klart, at behovet for kontakt mellem borgere/virksomheder og myndigheder i opkrævnings- og inddrivelsessager fortsat vil bestå. Og samlingen af inddrivelsen i staten afskærer ikke på nogen måde en sådan kontakt. Det er blot hensigten, at de personlige kontakter i inddrivelsessager i langt højere grad kan foregå telefonisk eller pr. mail eller brev, men såfremt behovet opstår, vil kontakten fortsat kunne ske ved personligt fremmøde. I øvrigt skal det erindres, at en ikke uvæsentlig del af opkrævningen og inddrivelsen allerede i dag varetages af centrale og regionale myndigheder i staten og fælleskommunale samarbejder om opkrævning og inddrivelse, hvor spørgsmålet om adgang til personlig kontakt med myndighederne mig bekendt ikke har givet anledning til problemer.

Endvidere skal man huske på, at der med kommunalreformen lægges op til væsentligt færre kommuner, hvilket også i en kommunal model ville betyde en forandring i forhold til situationen i dag.

Spørgsmål 172: Ministeren bedes overveje, om det ikke udover de 5 kriterier, der i dag er blevet brugt til placeringen af skattecentre, kunne overvejes at benytte et 6. kriterium, et afstandskriterium, hvor man tog hensyn til, at flest mulige borgere skal have kortest mulig afstand til et skattecenter.

Svar: Som jeg tidligere har tilkendegivet under blandt andet samrådet om skattecentre, jf. min besvarelse af almindelig del spørgsmål 166 og almindelig del spørgsmål 115 til Skatteudvalget, vil en stor del af borgerbetjeningen i fremtiden komme til at foregå via andre kanaler end dem, vi kender i dag. Efter fusionen vil en borger f.eks. kunne rette henvendelse til et hvilket som helst skattecenter i landet og ikke kun det, der ligger nærmest pågældendes bopæl, og kunne kontakte sin lokale kommune gennem de kommende borgerservicecentre. Herudover vil Tast-Selv løsninger, der i stigende grad anvendes af borgerne ved henvendelse til

myndighederne, blive udbygget, og der vil blive etableret landsdækkende servicetelefoner.

Endvidere overvejer vi mulighederne for at foreslå nye og andre måder at kunne servicere borgerne på, f.eks. overvejelser om hvorvidt vi i særlige situationer kan komme ud til borgere, der har problemer, i stedet for at borgerne altid skal komme til skattemyndighederne. Hvilke konkrete tiltag, der kan komme på tale, er for tidligt at udtale sig om endnu.

Spørgsmål 173: Ministeren bedes oversende et notat, der beskriver, hvordan og i hvilket omfang pantefogederne i dag har borgerkontakt.

Svar: Pantefogedernes kontakt til borgere afhænger meget af den konkrete sag, hvor kontakten kan forekomme under hele inddrivelsesforløbet. Kontakten består i personlige møder, telefonisk og skriftlig dialog og endelig via de på inddrivelsesområdet endnu ikke så udbredte digitale selvbetjeningsløsninger.

Ud over den generelle kontakt i forbindelse med information og vejledning har pantefogederne kontakt med borgerne i forbindelse med de enkelte inddrivesskridt. Ved afsendelse af rykkere kontaktes pantefogederne med henblik på at drøfte en afvikling af sagen eller for at få afklaret grundlaget for kravet eventuelt under inddragelse af den respektive forvaltning, der administrerer det område, fordringen vedrører.

I de tilfælde, hvor en afdragsordning vil betinge en betalingsevnevurdering, vil der være en udvidet kontakt i forbindelse med at fremskaffe den nødvendige dokumentation for typisk hele husstandens indkomst- og udgiftsforhold. Dette kan gentage sig, hvis ordningen skal genforhandles, f.eks. hvis borgeren anmoder om at springe et afdrag over. På grund af et komplekst regelsæt er der et øget behov for dialog i forbindelse med etableringen af betalingsordninger på det sociale område, jf. i øvrigt min besvarelse af spørgsmål 171.

Hvis det ikke er muligt at få etableret en afdragsordning, vil næste skridt ofte være, at kravet søges sikret ved et udlæg, der enten foretages på pantefogedens kontor eller på borgerens bopæl. Under gennemførelsen af disse fogedsager vil borgeren næsten altid være til stede for at forklare om sine formue- og indkomstforhold.

Er borgeren indkomstmodtager, kan alternativet eller supplementet til en udlægsforretning være et pålæg om lønindeholdelse. I den forbindelse vil der ofte være en dialog mellem borgeren og pantefogeden om dokumentation for indkomst-

og udgiftsforhold til brug for betalingsevnevurderingen. Dialogen vil i den forbindelse tillige ofte gå på etablering eller genetablering af en afdragsordning.

En behandling af en anmodning om eftergivelse vil som oftest indebære en tæt dialog for præcist at få afklaret skyldnerens økonomiske situation. Endelig vil der være en dialog i forbindelse med behandlingen af klagesager for at sikre sagen oplyst bedst muligt.

Under hele forløbet er der således mulighed for kontakt mellem skyldneren og inddrivelsesmyndigheden. En kontakt, som det, jf. min besvarelse af spørgsmål 171, ikke er hensigten at afskære ved at samle inddrivelsen. Den ændrede organisering og navnlig gennemførelse af regelforenklinger vil dog begrænse omfanget af henvendelser og herunder omlægge de ressourceintensive personlige fremmøder til telefoniske afklaringer. De forenklede regler vil være med til at øge forståelsen for de forskellige inddrivelseskridt og dermed begrænse behovet for borgerkontakten. Dertil kommer, at en øget mulighed for telefonisk kontakt, der er afpasset borgernes behov i form af udvidede åbningstider og omstilling til specialenheder, vil være med til at dække borgerens behov og øge retssikkerheden og sikre en ensartet behandling.

De kommunale pantefogeders borgerkontakt vedrører i vidt omfang privatpersoner. I forbindelse med den statslige inddrivelse overfor ca. 69.000 personligt drevne virksomheder er der et sammenfald med andre inddrivelsesmyndigheder i ca. 52.000 tilfælde. Sammenlægningen vil her begrænse kontakten ved, at borgeren kan få afklaret sine forhold ét sted – hos restanceinddrivelsesmyndigheden.

Der foreligger ikke nogen samlet opgørelse over antallet af henvendelser; men fra kommunal side er det fremført, at der anvendes betydelige ressourcer i forbindelse med skyldnerens personlige fremmøde.

Spørgsmål 174: Vil ministeren redegøre for, hvilke kommuner som har sammenlagt opkrævnings- og inddrivelsesopgaven? Mener ministeren, at det er helt problemfrit, at foretage en genopsplitning af varetagelsen af de to opgaver?

Svar: Hovedparten af kommunerne har i dag sammenlagt opkrævnings- og inddrivelsesopgaven. Den samlede opgave er normalt enten placeret under skatteforvaltningen eller under økonomisk forvaltning; men andre organisatoriske tilhørsforhold forekommer også. Dertil kommer de pr. august 2004 11 fælleskommunale samarbejder om opkrævning og inddrivelse, som er etableret med hjemmel i lov om kommunalt samarbejde om opkrævning og inddrivelse fra 2001.

For så vidt opkrævningsopgaven også omfatter beregning og opgørelse af kravet, herunder spørgsmål om dets berettigelse, vil det typisk være den enkelte (kommunale) forvaltning, der administrerer det område, f.eks. daginstitutioner eller forsyningsvirksomhed, som den pågældende fordring vedrører, som har ansvaret for behandlingen af denne del af opkrævningsforløbet.

Som jeg også har redegjort for ved adskillige lejligheder praktiseres sondringen mellem opkrævning og inddrivelse allerede i lovgivningen og i praksis i dag, uanset opkrævnings- og inddrivelsesopgaverne for kommunernes vedkommende varetages af én eller flere forvaltningsenheder. På det statslige område er opkrævnings- og inddrivelsesopgaven allerede delt for så vidt Inddrivelsesenheden under ToldSkat varetager inddrivelsen for ca. 600 statslige fordringshavere.

Jeg har derfor ingen betænkeligheder ved at samle inddrivelsen hos én statslig myndighed under Skatteministeriet. Erfaringer fra Sverige, Rigsrevisionens gennemgang af det offentliges restanceinddrivelse og regeringens egen analyse af området peger entydigt på, at en samling af opgaven vil medvirke til både øget retssikkerhed for borgere og virksomheder og have gunstige samfundsøkonomiske virkninger.